

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΑΝΟΙΚΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

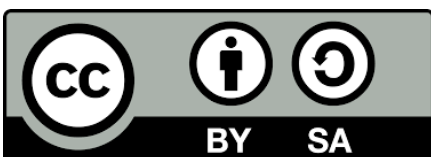

Τίτλος Μαθήματος: Οργάνωση και λειτουργία του νηπιαγωγείου

Ενότητα: ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

Διδάσκων: Επικ. Καθηγητής Μπάκας Θωμάς

Τμήμα: Παιδαγωγικό, Νηπιαγωγών

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4. ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

4.1. Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ

Στο ισχύον σήμερα νομοθετικό πλαίσιο (Π.Δ. 200/1998) προβλέπονται τα εξής:

Ίδρυση νηπιαγωγείων. Για να ιδρυθεί ένα νηπιαγωγείο απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη ενός κατώτερου αριθμού νηπίων. Υποβάλλεται αρχικά το αίτημα στη Δημοτική ή κοινοτική επιτροπή παιδείας και στη συνέχεια στο Υπουργείο Παιδείας το οποίο αποφασίζει σχετικά.

Η κατάργηση, ο υποβιβασμός και η συγχώνευση νηπιαγωγείων γίνονται πάλι με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Επωνυμία νηπιαγωγείων. Τα νηπιαγωγεία φέρουν την επωνυμία του δήμου ή της κοινότητας, στα όρια των οποίων λειτουργούν. Όταν σε ένα δήμο ή κοινότητα λειτουργούν περισσότερα από ένα νηπιαγωγεία, η επωνυμία συμπληρώνεται με αύξοντα αριθμό κατά τη σειρά της ίδρυσής τους.

Οι τύποι των νηπιαγωγείων. Τα νηπιαγωγεία είναι μονοθέσια και διθέσια. Μονοθέσια είναι εκείνα στα οποία φοιτούν από επτά (7) έως τριάντα (30) νήπια και διθέσια εκείνα στα οποία φοιτούν από τριάντα ένα (31) έως εξήντα (60) νήπια. Ο αριθμός των νηπίων κατά νηπιαγωγό μπορεί να μειώνεται με υπουργικές αποφάσεις. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία προβλέπεται να λειτουργούν νηπιαγωγεία είτε ανεξάρτητα είτε μέσα σε παιδικά κέντρα. Επίσης προβλέπεται να λειτουργούν διάφοροι τύποι νηπιαγωγείων, όπως κλασσικά, ολοήμερα, ειδικά, πειραματικά.

Συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία. Τα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία έχουν τη διοικητική τους αυτοτέλεια και λειτουργούν με τις ίδιες προϋποθέσεις, τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη σε ποιο ανήκει το διδακτήριο. Από τη στιγμή που αρχίζει η συστέγαση, λειτουργούν όλα με τις ίδιες συνθήκες ωραρίου εργασίας, χρησιμοποίησης γραφείων, αιθουσών, λοιπών χώρων και λαμβάνονται τα μέτρα εκείνα που εξασφαλίζουν την ισοτιμία των νηπιαγωγείων και τη φοίτηση των νηπίων σε ισοπληθή τμήματα.

4.2. Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΝΗΣΙΑΓΩΓΕΙΩΝ

Σχολική Περιφέρεια. Κάθε δημόσιο νηπιαγωγείο έχει δική του σχολική περιφέρεια και σ' αυτό φοιτούν τα νήπια που διαμένουν στην περιφέρειά του. Σε δήμους ή κοινότητες που λειτουργούν περισσότερα από ένα νηπιαγωγεία τη σχολική περιφέρεια ορίζει ο αρμόδιος προϊστάμενος της Δ/νσης ή του Γραφείου Εκπ/σης, αφού λάβει υπόψη του την πρόταση της Δημοτικής ή Κοινοτικής Επιτροπής Παιδείας και των προϊσταμένων των νηπιαγωγείων.

Τα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία έχουν ενιαία σχολική περιφέρεια και η κατανομή των νηπίων που εγγράφονται σ' αυτά και όσων έρχονται κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους από άλλα νηπιαγωγεία γίνεται σε ισοπληθή τμήματα, ανάλογα με την οργανικότητα των νηπιαγωγείων. Εγγραφές νηπίων. Στο νηπιαγωγείο εγγράφονται νήπια που συμπληρώνουν τη νόμιμη ηλικία. Η προσκόμιση των δικαιολογητικών για εγγραφή γίνεται από 1 μέχρι 15 Ιουνίου του προηγούμενου σχολικού έτους. Προσκόμιση δικαιολογητικών γίνεται και μετά την ημερομηνία αυτή, αν δεν έχει συμπληρωθεί ο προβλεπόμενος αριθμός νηπίων κατά τμήμα.

Δικαιολογητικά εγγραφής. Για την εγγραφή στο νηπιαγωγείο απαιτούνται: α. Πιστοποιητικό γέννησης Δήμου ή Κοινότητας για την εγγραφή του νηπίου στα οικεία μητρώα ή δημοτολόγια. β. Επίδειξη του βιβλιαρίου ή προσκόμιση άλλου στοιχείου, στο οποίο φαίνεται ότι έγιναν τα προβλεπόμενα εμβόλια και η οδοντολογική εξέταση. γ. Υπεύθυνη δήλωση του γονέα ή κηδεμόνα ή άλλο στοιχείο κατά την κρίση του/της προϊσταμένου/νης του νηπιαγωγείου, από το οποίο φαίνεται η διεύθυνση κατοικίας του νηπίου. δ. Δήλωση του γονέα ότι αναλαμβάνει την ευθύνη για την ασφαλή προσέλευση και αποχώρηση του νηπίου.

Ηλικία εγγραφής: Στο νηπιαγωγείο εγγράφονται για να φοιτήσουν δύο ηλικίες νηπίων. Η πρώτη ηλικία (νήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία πέντε (5) ετών. Η δεύτερη ηλικία (προνήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία τεσσάρων (4) ετών

Η φοίτηση στο νηπιαγωγείο. Η φοίτηση στα νηπιαγωγεία μέχρι το 2007 ήταν προαιρετική και προβλεπόταν στη νομοθεσία να γίνεται σταδιακά υποχρεωτική κατά περιοχές της χώρας που ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών

Η υποχρεωτική προσχολική αγωγή για ένα έτος καθιερώθηκε το 2007 με νομοθετική ρύθμιση μόνο για την ηλικία των παιδιών 5 ετών.

Σχολικό και διδακτικό έτος. Το σχολικό έτος των νηπιαγωγείων αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει στις 31 Αυγούστου του επόμενου έτους.

Το διδακτικό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει στις 21 Ιουνίου του επόμενου έτους. Διακοπές, αργίες, εορταστικές εκδηλώσεις Τα νηπιαγωγεία δεν λειτουργούν ορισμένες μέρες του χρόνου όπως στις εξής: Τα Σάββατα και τις Κυριακές, την 28η Οκτωβρίου (Εθνική εορτή), Τη 17η Νοεμβρίου, από 24 Δεκεμβρίου μέχρι και 7 Ιανουαρίου (διακοπές Χριστουγέννων), την 30η Ιανουαρίου-εορτή των Τριών Ιεραρχών, την Καθαρή Δευτέρα, την 25η Μαρτίου (Εθνική εορτή), από τη Μ. Δευτέρα μέχρι και την Παρασκευή της Δικαινησίμου (διακοπές Πάσχα), την 1η Μαΐου, την εορτή του Αγίου Πνεύματος, από 22 Ιουνίου μέχρι και 31 Αυγούστου (θερινές διακοπές), την ημέρα της εορτής του Πολιούχου της έδρας του νηπιαγωγείου και της τοπικής εθνικής εορτής.

Διακοπές μαθημάτων λόγω έκτακτων αναγκών. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες των νηπίων μπορούν να διακοπούν μέχρι δεκαπέντε εργάσιμες ημέρες με απόφαση του Υπουργού Παιδείας για αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και απρόβλεπτων καταστάσεων και γεγονότων ή του οικείου Νομάρχη αν τα παραπάνω αφορούν μεμονωμένο νομό. Διακοπή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων πέραν των 15 εργάσιμων ημερών για τις παραπάνω αιτίες, είτε αυτό αφορά τα νηπιαγωγεία μιας περιοχής είτε ολόκληρης της χώρας, γίνεται μόνο με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο τα νηπιαγωγεία δεν λειτουργήσουν για διάστημα μεγαλύτερο των δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών, μπορεί να παραταθεί για αντίστοιχο ή μικρότερο χρονικό διάστημα το διδακτικό έτος, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4.3. ΤΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Το Ολοήμερο Νηπιαγωγείο είναι ένας καινοτόμος θεσμός στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ο οποίος θεσπίστηκε, με το Ν. 2525/1997, άρθρο 3 (ΦΕΚ 118, τ. Α').

Σκοπός του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου είναι η αναβάθμιση της προσχολικής εκπαίδευσης, η ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των παιδιών ηλικίας 4-6 ετών στο πλαίσιο των ευρύτερων στόχων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, η ολοκληρωμένη προετοιμασία των νηπίων για το δημοτικό σχολείο, η ενίσχυση του ρόλου της κρατικής μέριμνας με στόχο τη μείωση των μορφωτικών και κοινωνικών διακρίσεων και η εξυ-

πηρέτηση των εργαζόμενων γονέων.

Ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται μέσα στα πλαίσια των οργανωμένων και αυθόρμητων δραστηριοτήτων, όπως αυτές ορίζονται από τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών του Νηπιαγωγείου, τα οποία βοηθούν τα νήπια να αναπτυχθούν σωματικά, συναισθηματικά, νοητικά και κοινωνικά, στο πλαίσιο του ενιαίου σχεδιασμού της εκπαίδευσης.

Ειδικότερα στις αποφάσεις του Υπουργείου Παιδείας για το Ολοήμερο Νηπιαγωγείο οι οποίες δημοσιοποιήθηκαν με ενημερωτικά έντυπα και φυλλάδια προβλέπεται ότι με το νέο τύπο σχολείου το Ολοήμερο:

«Παρέχεται περισσότερος χρόνος για εξατομικευμένη εκπαίδευση και για ένα πρόγραμμα πιο κατάλληλο αναπτυξιακά.

Υπάρχει περισσότερος χρόνος, ώστε να αναπτύξουν τα παιδιά μια θετική αυτοεικόνα και περισσότερο σεβασμό για τον εαυτό τους και για τους άλλους. Οι χρονικές φάσεις για μαθησιακές εμπειρίες είναι μεγαλύτερες, και πραγματοποιούνται σε πιο ξεκούραστη ατμόσφαιρα. Υπάρχει περισσότερος χρόνος για την παιδαγωγό να παρατηρεί και να ανακαλύπτει τις ατομικές ανάγκες των παιδιών, αλλά και να δείχνει μεγαλύτερη προσοχή στο καθένα χωριστά. Επίσης, παρέχεται περισσότερος χρόνος για την αντιμετώπιση ατομικών προβλημάτων, καθώς και των ιδιομορφιών των δίγλωσσων, των παιδιών με ειδικές ανάγκες κ.ά Υπάρχει μεγαλύτερη ευλυγισία στο πρόγραμμα και παρέχεται περισσότερος χρόνος για παιχνίδια, συζητήσεις, εξερευνήσεις, ανακαλύψεις, πρακτική στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη λήψη αποφάσεων, καθώς και για δραστηριότητες που συνήθως δεν αναπτύσσονται αρκετά στο κλασικό πρόγραμμα (π.χ. εκπαιδευτικοί περίπατοι, μαγειρική, δραματοποίηση ή κουκλοθέατρο). Δίδονται περισσότερες ευκαιρίες στα παιδιά, ώστε να αναπτύξουν κοινωνικές σχέσεις με τα άλλα παιδιά ή τις παιδαγωγούς. Παρέχεται επιπλέον χρόνος στα παιδιά να μιλούν για τις εμπειρίες τους, να επιλύουν προβλήματα και να σκέφτονται κριτικά.

Υπάρχει μεγαλύτερη εξισορρόπηση μεταξύ των δραστηριοτήτων που προτείνονται από την παιδαγωγό και αυτών που ξεκινούν από τα παιδιά. Υπάρχει καλύτερη σύνδεση των δραστηριοτήτων και μείωση των μεταβατικών φάσεων.

Παρέχεται περισσότερος χρόνος κατά τη διάρκεια του γεύματος, ώστε να συζητήσουν για την υγιεινή διατροφή, για καλές συνήθειες όσον αφορά το φαγητό, να πάρουν διάφορους ρόλους κ.ά Το πρόγραμμα και το περιβάλλον είναι πιο σταθερά για τα παιδιά, τα οποία αναγκαστικά θα πήγαιναν σε άλλο μέρος ή κέντρο, στο οποίο θα τα φρόντιζαν άλλοι, μέχρι να τα παραλάβουν οι γονείς τους. Προσφέρεται περισσότερος χρόνος στην παιδαγωγό να γνωρίσει καλύτερα τους γονείς και να έχει τη δυνατότητα να

συνεργάζεται μαζί τους. Η ημέρα κυλάει με λιγότερο άγχος για τα παιδιά και τις παιδαγωγούς, λόγω της άνεσης που παρέχει το ολοήμερο πρόγραμμα».

Θέματα λειτουργίας-Εγγραφές νηπίων. Στο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο γράφονται για να φοιτήσουν νήπια της σχολικής περιφέρειας του Νηπιαγωγείου που έχουν την νόμιμη ηλικία και οι γονείς τους επιθυμούν να τα εγγράψουν να φοιτήσουν. Για την οργάνωση της λειτουργίας των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων που αποτελεί υποχρέωση των οργάνων της διοίκησης της εκπαίδευσης καθώς και του διδακτικού προσωπικού των σχολικών μονάδων η όλη προσπάθεια επικεντρώνεται στην οργάνωση του προγράμματος και στη φροντίδα για την ικανοποίηση των αιτημάτων για φοίτηση όλων των νηπίων στο ολοήμερο νηπιαγωγείο. Στα νηπιαγωγεία δέχονται όλες τις αιτήσεις των γονέων για φοίτηση νηπίων στο ολοήμερο πρόγραμμα και εάν υπάρχουν περισσότερες αιτήσεις για φοίτηση το θέμα ρυθμίζεται με κατανομή των νηπίων σε γειτονικά νηπιαγωγεία. Σε ένα Νηπιαγωγείο μπορεί να παρέχεται ολοήμερο πρόγραμμα σε όλα τα τμήματα είτε να παρέχεται σε ένα τμήμα ολοήμερο πρόγραμμα και σε άλλο τμήμα κλασικό πρόγραμμα.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την καλή λειτουργία του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου είναι η εφαρμογή ενιαίου εκπαιδευτικού προγράμματος, η αρμονική συνεργασία των νηπιαγωγών και η διαμόρφωση του κατάλληλου παιδαγωγικού κλίματος και συνθηκών για οκτάωρη παραμονή των παιδιών στο χώρο του σχολείου.

Εκπαιδευτικό προσωπικό. Οι θέσεις των νηπιαγωγών στα νηπιαγωγεία είναι ενιαίες, χωρίς να γίνεται διάκριση σε θέσεις για πρωινό ή απογευματινό ωράριο, για κλασικό ή ολοήμερο πρόγραμμα και κατά συνέπεια όλες/οι οι νηπιαγωγοί έχουν τα ίδια δικαιώματα στη επιλογή των προγραμμάτων.

Η κατανομή του εκπαιδευτικού προσωπικού για το κλασικό και το ολοήμερο πρόγραμμα γίνεται στην αρχή της σχολικής χρονιάς με εισήγηση της προϊσταμένης του νηπιαγωγείου και απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.

Κάθε τμήμα ολοήμερου προγράμματος στελεχώνεται από δύο νηπιαγωγούς για την εφαρμογή του ενιαίου εκπαιδευτικού προγράμματος. Οι νηπιαγωγοί που αναλαμβάνουν το ολοήμερο πρόγραμμα ακολουθούν εναλλασσόμενο ωράριο, η δε συχνότητα εναλλαγής στο ωράριο, για παιδαγωγικούς λόγους, δεν μπορεί να είναι μικρότερη από μια βδομάδα ούτε μεγαλύτερη από ένα μήνα. Το Πρόγραμμα του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου. Το πρόγραμμα του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου ορίζεται με την αριθμ. 51700/21-5-2002 Υπουργική Απόφαση,(ΦΕΚ 679 τ. Β') στην οποία τονίζεται ότι «το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού προγράμματος (πρόγραμμα σπουδών) ορίζεται από τα ισχύοντα προγράμματα Σπουδών του Νηπιαγωγείου». Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Ολοήμερου

Νηπιαγωγείου εφαρμόζεται από 08.00π.μ. μέχρι 15.45 μ.μ. και κατανέμεται στις δύο νηπιαγωγούς που αναλαμβάνουν το ολοήμερο πρόγραμμα ως εξής: Διδακτικός χρόνος που καλύπτει η 1η νηπιαγωγός : 08.00 - 12.00. Διδακτικός χρόνος που καλύπτει η 2η νηπιαγωγός : 11.45 - 15.45. Χρόνος κοινής παραμονής και συνεργασίας νηπιαγωγών : 11.45 - 12.00

Το ημερήσιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι ενιαίο και προγραμματίζεται από κοινού από τις δύο νηπιαγωγούς του τμήματος. Οι δραστηριότητες του προγράμματος αυθόρμητες και οργανωμένες, πραγματοποιούνται σε όλη τη διάρκεια παραμονής των παιδιών στο Νηπιαγωγείο και μπορεί να έχουν συνέχεια και συνάφεια από την μια ημέρα στην άλλη. Η ενεργητική συμμετοχή των παιδιών είναι απαραίτητη για την υλοποίηση όσων ορίζονται από τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών του Νηπιαγωγείου. Στο ημερήσιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα κάποια σημεία του προγράμματος, ορίζονται σταθερά και συγκεκριμενοποιούνται χρονικά με ευθύνη των νηπιαγωγών ύστερα από συνεργασία με την Σχολική Σύμβουλο Προσχολικής Αγωγής και αυτά είναι τα ακόλουθα: Η προσέλευση και αποχώρηση των νηπίων με την έναρξη και λήξη του εκπαιδευτικού προγράμματος αντίστοιχα, το πρόγευμα, γεύμα, τα διαλείμματα, ο χρόνος ανάπαυσης.

Η ώρα έναρξης και λήξης του εκπαιδευτικού προγράμματος, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, είναι δυνατό να τροποποιείται, με απόφαση του Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου (Π.Υ.Σ.Π.Ε.), χωρίς να μεταβάλλεται η χρονική διάρκειά του. Το πρόγραμμα του ολοήμερου νηπιαγωγείου σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που δίνει το Υπουργείο Παιδείας, πρέπει: να αποτελείται από ένα συνδυασμό περιεχομένων που κρίνονται απαραίτητα για την κατάρτιση των παιδιών και ένα μεγάλο μέρος που στηρίζεται στα βιώματα των νηπίων, να έχει ως βάση του το παιχνίδι, το οποίο αποτελεί τον σημαντικότερο τρόπο μάθησης στην προσχολική ηλικία, να στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών, να ανταποκρίνεται στις συνθήκες του περιβάλλοντος της τάξης και να ταιριάζει στα συγκεκριμένα παιδιά, στα οποία πρόκειται να εφαρμοστεί (ατομικές διαφορές, επίπεδο ωρίμανσης, ενδιαφέροντα, ανάγκες, εμπειρίες, διαφορές στο κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον), η αξιολόγησή του να γίνεται ανάλογα με τους στόχους και το περιεχόμενό του και οι παιδαγωγοί που το εφαρμόζουν να συνεργάζονται όσο το δυνατόν περισσότερο μεταξύ τους για τον προγραμματισμό, την υλοποίηση και την αξιολόγησή του στον καλύτερο δυνατό βαθμό.

Επίσης προβλέπεται το πρόγραμμα να είναι ευέλικτο, ευπροσάρμοστο, εύπλαστο και να «αναδύεται» από τα νήπια. Δεν έχει νόημα, επισημαίνεται στις εγκυκλίους του Υπουργείου, ένα πρόγραμμα «προκατασκευασμένο» από την νηπιαγωγό που περιέχει

συγκεκριμένη ύλη η οποία πρέπει να «καλυφθεί».

Η διάρκεια και το είδος των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται εναρμονίζονται με την ηλικία των παιδιών διότι τα παιδιά αυτής της ηλικίας δυσκολεύονται να συγκεντρωθούν για μεγάλα χρονικά διαστήματα σε μια δραστηριότητα. Για να μειώνονται τα σημάδια κούρασης, αδιαφορίας και διάσπασης της προσοχής των νηπίων προτείνεται για το ολοήμερο νηπιαγωγείο να υπάρχει εναλλαγή, ποικιλία και ισορροπία ανάμεσα σε δραστηριότητες και να υπάρχουν δραστηριότητες: α) ομαδικές, σε μικρές ομάδες και ατομικές, β) αυθόρμητες και οργανωμένες, γ) εσωτερικού και εξωτερικού χώρου, δ) στατικές και κινητικές και ε) που προγραμματίζουν οι παιδαγωγοί και που ξεκινούν από τα νήπια.

Η επιτυχία της δουλειάς στο ολοήμερο νηπιαγωγείο στηρίζεται στη συνεργασία των δύο νηπιαγωγών του τμήματος, στην ενιαία γραμμή δράσης τους, στη συνέχεια και στη συνάφεια του προγράμματος. Για το λόγο αυτό θεωρείται σκόπιμο να μη χωρίζεται η δουλειά της ημέρας σε δύο μέρη, πρωί και απόγευμα, αλλά να είναι ενιαία και οι απογευματινές δραστηριότητες να αποτελούν συνέχεια και εξέλιξη των πρωινών δραστηριοτήτων. Οι δύο νηπιαγωγοί σε τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. ανά εβδομάδα) συνεργάζονται για να αξιολογήσουν την εργασία της προηγούμενης εβδομάδας και να προγραμματίσουν αυτή της επόμενης.

Γεύμα. Στο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο προβλέπεται χρόνος για το γεύμα των παιδιών, που ετοιμάζουν οι γονείς από το σπίτι. Η ώρα του γεύματος δεν καλύπτει μόνο βιολογικές ανάγκες, αλλά έχει και παιδαγωγική αξία. Κατά τη διάρκειά του, προσφέρονται ευκαιρίες στα παιδιά να μάθουν να αυτοεξυπηρετούνται, να αναπτύξουν την αυτονομία τους, να επικοινωνήσουν, να συνεργαστούν, να αποκτήσουν υγιεινές διατροφικές συνήθειες, αλλά και να κατακτήσουν διάφορες δεξιότητες καθώς συμμετέχουν ενεργητικά σε όλη τη διαδικασία. Θεωρείται σημαντικό να δίνεται στα νήπια ο απαιτούμενος χρόνος ώστε να γευματίζουν, ήρεμα, αργά, χωρίς θόρυβο, συνωστισμό και βιασύνη, που είναι σοβαρές αιτίες κόπωσης. Η ώρα του μεσημεριανού φαγητού έχει ιδιαίτερη σημασία διότι μολονότι αποτελεί μια δραστηριότητα ρουτίνας, έχει εκπαιδευτικό χαρακτήρα, επειδή διευρύνει το πεδίο εμπειριών και γνώσεων των παιδιών. Θεωρείται απαραίτητο να έχουν τα παιδιά πρόγευμα και κανονικό γεύμα που θα ετοιμάζεται από το σπίτι.

Τα γεύματα αυτά εντάσσονται μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία και οι ώρες αυτές μπορούν να αποτελέσουν μια ευχάριστη και δημιουργική φάση του προγράμματος. Και αυτό διότι οι ώρες αυτές δεν καλύπτουν μόνο βιολογικές ανάγκες των παιδιών αλλά έχουν και συγχρόνως παιδαγωγική αξία, διότι, όπως ήδη αναφέρθηκε, δίνουν στα

παιδιά την ευκαιρία να κατακτήσουν δεξιότητες, να αναπτύξουν την αυτονομία τους, να επικοινωνήσουν, να συνεργαστούν και να μάθουν να αυτοεξυπηρετούνται.

Ξεκούραση-Χαλάρωση. Στο ολοήμερο πρόγραμμα προβλέπεται επίσης, χρόνος για την ξεκούραση των νηπίων μετά το γεύμα σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους. Οι νηπιαγωγοί δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες ξεκούρασης και χαλάρωσης, στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο, ο οποίος ονομάζεται «γωνιά ξεκούρασης».

Η γωνιά ξεκούρασης δημιουργείται σε κατάλληλο σημείο της αίθουσας, αν είναι δυνατόν μακριά από θόρυβο, με χαμηλό φωτισμό. Αποτελεί ένα χώρο ευχάριστο και οικείο, στον οποίο τα παιδιά νιώθουν ασφάλεια και ζεστασιά. Παράλληλα με την «γωνιά ξεκούρασης», κατά την ώρα της ανάπαυσης, μπορεί να χρησιμοποιείται συμπληρωματικά η γωνιά της βιβλιοθήκης, ακόμη και το κουκλόσπιτο, για την περίπτωση που κάποια παιδιά έχουν ανάγκη από περισσότερη ησυχία ή και απομόνωση. Βασικοί παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη στην οργάνωση της γωνιάς είναι να νιώθουν τα παιδιά όμορφα, ευχάριστα, οικεία και να εξασφαλίζονται οι κανόνες υγιεινής.

Η χρονική περίοδος της ξεκούρασης και χαλάρωσης προσδιορίζεται από τις νηπιαγωγούς του τμήματος, με κριτήριο τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των παιδιών του συγκεκριμένου νηπιαγωγείου, που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 30 λεπτά της ώρας μετά το μεσημεριανό γεύμα. Συνεργασία με άλλους φορείς. Με ευθύνη των προϊσταμένων των νηπιαγωγείων προτείνεται ανά τρίμηνο να γίνεται ενημέρωση των γονέων για το πρόγραμμα και τους στόχους του ολοήμερου με την πραγματοποίηση σχετικών συγκεντρώσεων.

Θέματα υποδομών. Η Προϊσταμένη του νηπιαγωγείου σε συνεργασία με τις άλλες νηπιαγωγούς θα ορίσει την καταλληλότερη αίθουσα του νηπιαγωγείου ως χώρο που θα φιλοξενηθεί το τμήμα ή τα τμήματα του ολοήμερου προγράμματος.

Όπου κρίνεται απαραίτητο χρησιμοποιούνται και οι χώροι του κλασικού τμήματος μετά την λήξη του κλασικού προγράμματος, ώστε να εξασφαλίζονται οι καλύτερες δυνατές συνθήκες παραμονής παιδιών στο νηπιαγωγείο. Το εποπτικό υλικό που διαθέτουν τα νηπιαγωγεία αξιοποιείται από το σύνολο του διδακτικού προσωπικού, χωρίς να γίνεται διάκριση αν αυτό ανήκει στο κλασικό ή στο ολοήμερο τμήμα.

**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων**

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

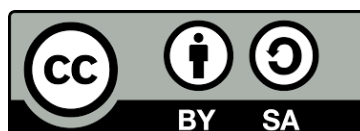
Σημειώματα

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Διδάσκων: Επικ. Καθηγητής Μπάκας Θωμάς.
«Οργάνωση και λειτουργία του νηπιαγωγείου. ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ». Έκδοση: 1.0. Ιωάννινα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1152>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

- Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Παρόμοια Διανομή, Διεθνής Έκδοση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη.

[1] <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.